

Ljutomerčan d.o.o.
Babinska cesta 4

9240 LJUTOMER

Elaborat o določitvi vplivnega območja naprave, Farma Cven

(sprememba OVD IED)

Domžale, december 2023

ELABORAT O DOLOČITVI VPLIVNEGA OBMOČJA

Domžale, december 2023

Naročnik:	Ljutomerčan d.o.o. Babinska cesta 4 9240 Ljutomer
Poseg:	Gradnja novega hleva Farne Cven
Lokacija:	Občina Ljutomer
Projekt:	Elaborat o določitvi vplivnega območja – Farma Cven
Izdellovalec:	IPSUM, okoljske investicije, d.o.o.
Številka projekta:	102-386/EV0/23
Vodja projekta:	Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem., IZS T-0582
Podpis in žig:	 IPSUM, okoljske investicije, d.o.o. Ljubljanska c. 72, 1230 Domžale
Sodelovali:	IPSUM, d.o.o.: Aleksander Jenko, univ. dipl. inž. gozd. Tanja Sunčič, univ. dipl. biol. Lucija Griz, mag. ekol. biod. Lucija Česnik, mag. var. nar. Tina Ozebek, dipl. biol. (UN) Alenka Kejžar, dipl. ekon. Branko Štrekelj, univ. dipl. inž. grad.

KAZALO VSEBINE

1	PODATKI O NOSILCU POSEGA	6
1.1	NAZIV POSEGA IN NJEGOV NAMEN	6
1.2	PODATKI O PROSTORSKEM AKTU, KI JE PODLAGA ZA UMEMITEV POSEGA V PROSTOR, Z IZVLEČKOM ODLOČB, KI VELJAJO ZA POSEG	7
2	VRSTA IN ZNAČILNOSTI POSEGA	10
2.1	LOKACIJA, VELIKOST, ZMOGLJIVOST IN OBSEG POSEGA	10
2.1.1	<i>Območje posega</i>	10
2.1.1.1	Seznam obravnavanih parcel	11
2.1.2	<i>Obseg posega</i>	11
2.1.2.1	Obstoječa namenska raba	11
2.1.2.2	Dejanska raba	12
2.1.3	<i>Obstoječa infrastrukturna opremljenost območja in prometne povezave</i>	13
2.1.4	<i>Obstoječi posegi na območju in morebitna povezava z njimi</i>	13
2.1.5	<i>Aktivnosti povezane z odstranitvijo posega ali vzpostavitev prejšnjega stanja po ukinitvi posega</i>	14
2.2	LASTNOSTI POSEGA	14
2.2.1	<i>Tehnične in tehnološke značilnosti posega</i>	14
2.2.1.1	Osnovni koncept vzreje na farmi	14
3	OBSTOJEČE STANJE OKOLJA	17
3.1	OPIS OSNOVNIH ZNAČILNOSTI LOKACIJE	17
3.2	VARSTVENA, VAROVANA, ZAVAROVANA, DEGRADIRANA IN DRUGA OBMOČJA TER PRAVNI REŽIMI	17
3.2.1	<i>Območja Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote in ekološko pomembna območja</i>	17
3.2.2	<i>Vodovarstvena območja</i>	18
3.2.3	<i>Poplavna, erozijska in plazljiva območja</i>	19
3.2.4	<i>Kulturna dediščina</i>	20
3.2.5	<i>Degradirana in druga območja</i>	20
3.3	POSELJENOST OBMOČJA IN OPIS POGOJEV BIVANJA	20
3.3.1	<i>Zrak</i>	21
3.3.1.1	Obstoječe emisije v zrak na Farmi Cven	25
3.3.2	<i>Hrup</i>	27
3.3.2.1	Mejne vrednosti kazalcev hrupa v okolju	27
3.3.2.2	Obstoječe obremenitve okolja zaradi emisij hrupa	28
3.3.3	<i>Obstoječe obremenitve okolja na območju zaradi odpadkov</i>	28
3.4	ŠKODLJIVI VPLIVI POSEGA V PRIMERU NARAVNIH IN DRUGIH NESREČ	29
4	OBMOČJE NA KATEREM POSEG POVZROČA OBREMITVE OKOLJA, KI LAHKO VPLIVAJO NA ZDRAVJE IN PREMOŽENJE LJUDI	31
4.1	VPLIVNA OBMOČJA ZA POSAMEZNE SESTAVINE OKOLJA	31
4.1.1	<i>Emisije snovi v zrak</i>	31
4.1.1.1	Vplivno območje – emisije snovi v zrak	33
4.1.2	<i>Emisije snovi v vode in tla</i>	33
4.1.2.1	Vplivno območje – emisije snovi v vode in tla	34
4.1.3	<i>Obremenjevanje okolja s hrupom</i>	34
4.1.3.1	Vplivno območje – emisije hrupa	35
4.2	SKUPNO VPLIVNO OBMOČJE	35
5	VIRI PODATKOV	36
5.1	GRAFIČNI PRIKAZI	37

KAZALO TABEL

Tabela 1: Bruto tlorisne površine obstoječih objektov	15
Tabela 2: Stopnja onesnaženosti zraka na posameznem območju, aglomeraciji in podobmočju glede na mejne vrednosti:.....	21
Tabela 3: Stopnja onesnaženosti zraka na posameznem območju, aglomeraciji in podobmočju glede na ciljne vrednosti:.....	21
Tabela 4: Legenda za Tabelo 1 in Tabelo 2:	22
Tabela 5: Ocenjene količine razpršenih emisij za leto 2018.....	27
Tabela 6: Prikaz mejnih vrednosti kazalcev za L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$, L_{dvn} , ki jih povzroča gradbišče, za IV. območje varstva pred hrupom	28
Tabela 7: Prikaz mejnih vrednosti kazalcev za L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$, L_{dvn} , ki jih povzročajo naprave, obrat, industrijski kompleks, letališče, ki ni večje letališče, heliport, objekt za pretovor blaga ali odprto parkirišče, za IV. območje varstva pred hrupom	28

KAZALO SLIK

Slika 1: Širše območje Farme Cven (območje označeno z rdečo)	10
Slika 2: Ožje območje posega (območje posega označeno z rdečo)	11
Slika 3: Namenska raba na območju predvidenega posega – označeno z rdečo	12
Slika 4: Dejanska raba na obravnavanem območju.....	12
Slika 5: Infrastrukturalna opremljenost obravnavanega območja.....	13
Slika 6: Prikaz obstoječih objektov na Farmi Cven	16
Slika 7: Prikaz območja posega in območij varstva narave	18
Slika 8: Prikaz vodovarstvenih območij na širšem območju posega	18
Slika 9: Prikaz območja posega in poplavnih površin (fluvialnega izvora, 2D model)	19
Slika 10: Prikaz območij plazov (območje posega označeno z rdečo)	19
Slika 11: Prikaz najbližjih registriranih enot kulturne dediščine	20
Slika 12: Klimatološka povprečja za meteorološko postajo Podgradje v letih 1981-2010 – temperatura in padavine (vir: ARSO, Državna meteorološka služba).....	23
Slika 13: Rože vetrov za državno meteorološko postajo Murska Sobota (vir: ARSO Meteo)	24
Slika 14: Rože vetrov za državno meteorološko postajo Murska Sobota (vir: ARSO Meteo)	25
Slika 15: Prikaz področij odvzema nezajetih vonjav (vir: Poročilo o tehnoloških meritvah emisij v zrak – meritve vonjav, IVD Maribor, september 2022)	26
Slika 16: Prikaz širjenja emisij vonjav in sicer pogostost ure vonja na območju vrednotenja za Farmo Cven, kumulativno za obstoječe in nove vire vonjav (s prikazom lokacij najbližjih občutljivih sprejemnikov v vse smeri).....	32

GRAFIČNE PRILOGE

R.1	Situacija skupnega vplivnega območja - ožje	M 1:1.500
R.2	Situacija skupnega vplivnega območja - širše	M 1:2.000

TERMINOLOŠKI SLOVAR

Mladica – plemenska svinja pred prvo prasitvijo

Sesni pujsek – kategorija živali do 7 kg

Tekač – kategorija živali z začetno težo 7 kg in končno težo 30 kg

Pitanec – kategorija živali z začetno težo 30kg in končno težo 110 kg

Merjasci-probači – spolno zrel prašič, ki na podlagi določenih spolnih znakov prepozna samice, zrele za oploditev (t.i. samice v estrusu)

Remont (svinj) – obnova črede

Pripustišče – oddelek v hlevu, v katerem so plemenske svinje po odstavitvi, mladice pred pripustom in plemenski merjasci

Čakališče – oddelek v hlevu, v katerem prebijejo svinje in mladice večji del brejosti

Prasilišče – oddelek v hlevu, v katerem so naseljene svinje in mladice od 3 do 5 dni pred prasitvijo

Vzrejališče – hlevi za vzrejo odstavljenih pujsov (vzrejališče je lahko tudi v boksih prasilišča)

Pitališče – oddelek v hlevu ali samostojni hlev, kjer se vzrejajo pitanci v dve fazah: predpitanje od mase 25 kg do 60 kg in pitanje od mase 60 do 100 kg

Hlevski gnoj – iztrebki domačih živali, kot sta blato in seč, pomešani s steljo

Gnojnica – iztrebki domačih živali, kot sta blato in seč, brez ali z manjšim dodatkom stelje in z večjim ali manjšim dodatkom vode

Gnojevka – mešanica seča domačih živali z vodo in snovmi, ki nastanejo iz seča zaradi naravne presnove ter odcednih voda iz gnojišč

1 PODATKI O NOSILCU POSEGA

1.1 NAZIV POSEGA IN NJEGOV NAMEN

Naziv posega: Gradnja novega hleva PL1, Farme Cven (Ljutomerčan d.o.o.)

Namen posega: Investitor je zgradil nov hlev za rejo plemenskih svinj

V obstoječem stanju ima Farma Cven okoljevarstveno dovoljenje (št. 35407-100/2006-14, z dne 29. 1. 2009) za obratovanje naprave za intenzivno rejo prašičev pitancev (teža nad 30 kg) s proizvodno zmogljivostjo 9.500 mest. Naprava sestoji iz 9 objektov za rejo, pomožnih objektov in upravne stavbe.

Nosilec nameravanega posega je v zadnjih letih porušil sedem obstoječih objektov za rejo na Farmi Cven in zgradil nov hlev za plemenske svinje. V novem hlevu je 846 mest za plemenske svinje.

Na zemljišču parc. št. 192 k.o. Cven (velikost zemljišča znaša 36.969 m²), kjer se nahaja obstoječa farma, trenutno reja živali poteka le v hlevu: Hlev 5 in Hlev nova vzreja, ki sta obnovljena.

V letu 2023 je bil zgrajen še nov hlev za plemenske svinje (**N1 in N2**) s skupnim številom mest 846, zato je to naprava IED.

Na območju se nahaja še objekt upravne stavbe, manjše skladišče za kadavre, skladišče in vodarna pri vhodu, ter manjši nadstrešek na SV delu območja farme. Na skrajnem južnem delu območja pa je še 6 obstoječih betonskih lagun za zbiranje gnojnice (**SkRO1-6**), skupne kapacitete 10.200 m³, kar zadošča predvideni kapaciteti živali.

Na podlagi vsebinjenja smo iz elaborata oporočila o vplivih nameravanega posega v okolje iz presojanja izločili naslednje vsebine:

- **biotska raznovrstnost in naravne vrednote:** Načrtovane ureditve ne posegajo v varovana območja narave ali njihovo vplivno območje. Najbližje varovano območje je od posega oddaljeno približno 1,4 km SV, in sicer posebno ohranitveno območje Mura (SI3000215) in posebno območje varstva Mura (SI5000010), ki je hkrati tudi ekološko pomembno območje Mura – Radmožanci (ID 42100) in naravna vrednota Mura – loka 1 (evid. št. 7469). Neposredni in daljinski vpliv za gradnjo stavbe za rejo živali (živalske farme), ki zahteva s kapaciteto, ki zahteva pridobitev okoljevarstvenega soglasja, po Prilogi 2 *Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja* (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11, v nadaljevanju Pravilnik) znaša 20 metrov za vse skupine oziroma 250 metrov za ptice, netopirje, vodne in obvodne habitatne tipe in hrošče. Nameravan poseg se ne nahaja v območju neposrednega ali daljinskega vpliva varovanih območij (Natura 2000 ali zavarovanih območij).
- **gozd:** Nameravan poseg se glede na veljavno namensko rabo občine Ljutomer ne nahaja na območju gozdnih površin. Glede na dejansko rabo se v ožjem ali širšem območju posega ne nahajajo strnjene gozdne površine. V neposredni bližini ni gozdov s posebnih namenom in varovalnih gozdov. Na podlagi navedenega ugotavljamo, da nameravani poseg ne bo imel vpliva na gozd ter gozdna zemljišča, zato vsebina ni vključena v nadaljnjo presojo.
- **poplavna ogroženost:** Nameravan poseg se nahaja izven vseh razredov poplavne nevarnosti, kar pomeni da pogoji glede na *Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in*

posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS 89/08) ne zadevajo nameravanega posega.

- **toplotno onesnaženje:** nameravani poseg ne predvideva umestitve novih virov toplotnega onesnaženja. V sklopu obstoječe kmetijske dejavnosti ni virov toplotnega onesnaženja. Celotni sistem ogrevanja, prezračevanja in hlajenja se nadzira avtomatsko. V vseh hlevih je urejeno t.i prisilno prezračevanje, ki je vezano na zunanjo in notranjo temperaturo, ki se jo meri s senzorji in preko avtomatike uravnava potrebno temperaturo prostora, glede na število živali v hlevu. V poletnem času se prostori ohlajajo z vodno meglo, da se zagotavlja konstantne pogoje – temperaturo in vlago v hlevu. Za ogrevanje nekaterih delov hlevov je predvideno talno ogrevanje s tekočim plinom ter ogrevanje s stenskimi radiatorji. Pri tem se bo v okolico emitirala določena količina toplote, ki pa bo ocenjeno majhna in ne bo imela vpliva na povečano toplotno onesnaženje okolja.
- **emisije svetlobnega onesnaževanja:** nameravani poseg pomembnega vpliva zaradi emisij svetlobnega onesnaževanja v času gradnje in obratovanja ne bo povzročal. Območje posega ne predvideva osvetlitve zunanjih površin.
- **vibracije:** Vibracije, ki se neposredno širijo v okolje v obliki občasnih sunkov ali stalnih nihajev, so lahko posledica cestnega tovornega prometa, železniškega prometa, uporabe nekaterih strojev in naprav ali nekaterih aktivnosti (kot npr. razstreljevanje, rušenje, vrtanje, pretovarjanje, ipd.), širjenje vibracij v okolje pa je odvisno od številnih faktorjev (zgradbe tal, namestitve strojev in naprav, stanja cest, itd.).
- **elektromagnetno sevanje:** nameravani poseg ni vir elektromagnetnega sevanja. Z umeščanjem posega v prostor se ne načrtuje postavitve novih virov EMS. Napajanje objektov z električno energijo se bo zagotavljalo iz obstoječih virov, ki so priključeni na javno elektroenergetsko omrežje. Objekti bodo priključeni na javno elektroenergetsko omrežje iz obstoječega merilnega mesta z močjo 1x3x25A. Iz navedenih razlogov ocenjujemo, da nameravani poseg ne bo vir elektromagnetnega sevanja.
- **kulturna dediščina:** na ožjem območju posega ni enot registrirane kulturne dediščine. Najbližja registrirana enote se nahaja približno 600 metrov severno od območja posega, in sicer EŠD 30036 Krapje - Arheološko območje Pri ježi. Vpliva na lastnosti enot kulturne dediščine nameravani poseg ne bo imel.
- **krajina:** Ocenjujemo, da nameravani poseg ne bo imel vpliva na krajinsko sliko območja, zato krajine z vidika vplivov posega v okolje, v nadaljevanju ne obravnavamo.

1.2 PODATKI O PROSTORSKEM AKTU, KI JE PODLAGA ZA UMESTITEV POSEGA V PROSTOR, Z IZVLEČKOM ODLOČB, KI VELJAJO ZA POSEG

Prostorski akti, ki veljajo na območju posega so:

- Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Ljutomer (Uradno glasilo Občine Ljutomer, št. 2/15 – UPB1) (v nadaljevanju Odlok)

Površine nameravanega posega so z namensko rabo opredeljena kot površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo dejavnosti (IK), in sicer na enoti urejanja prostora (v nadaljevanju EUP) CV10. Skladno z drugo točko 45. člena so tovrstne površine namenjene kmetijskim stavbam za pridelavo rastlin ali rejo živali. OPN za ta EUP določa prostorsko izvedbene pogoje, ki so določeni v s 45. členom Odloka.

Tretja točka 45. člena določa, da je v EUP dopustno graditi objekte z namembnostjo, ki so opredeljeni v PRILOGI 1 tega odloka ter nezahtevne, enostavne in druge objekte, ki so opredeljeni v PRILOGI 2

tega odloka, pri čemer je potrebno upoštevati razlike med posameznimi območji po namembnosti. Objekti, ki so načrtovani z izvedbo nameravanega posega, so skladni s tem določilom, saj se s posegom načrtujejo objekti (po enotni klasifikaciji vrst objektov CC-SI):

- 127** Druge nestanovanjske stavbe
- 1271** Nestanovanjske kmetijske stavbe
- 12711** Stavbe za rastlinsko pridelavo
- 12712** Stavbe za rejo živali
- 12713** Stavbe za spravilo pridelka
- 12714** Druge nestanovanjske kmetijske stavbe

Četrta točka 45. člena določa, da je v posamezni EUP dopustno prepletanje dejavnosti, ki se funkcijsko dopolnjujejo in s tem zmanjšujejo stroške proizvodnje. Strehe in proste funkcionalne površine razen zelenih površin, je dopustno izkoristiti za namestitev naprav za izkoriščanje sončne energije za potrebe lastnega tehnološkega postopka ali za oddajo tržnih viškov v omrežje.

Peta, šest in sedma točka 45. člena določa ostale pogoje pri umeščanju objektov na območju, namenjenem za kmetijsko proizvodnjo. Lega objektov mora zagotavljati nemoteno funkcijo in obratovanje objektov in ostalih ureditev ter ustrezno število parkirnih mest v območju parcele, namenjene gradnji v skladu s predvideno namembnostjo in velikostjo objekta (po kapaciteti posameznih dejavnosti), razen v primerih, kjer je mirujoči promet urejen z drugim režimom. Sedma točka 45. člena določa velikost objektov in sicer:

1. velikost objektov se določi glede na proizvodni proces in na načrtovane potrebe, ter prostorsko in okoljsko sprejemljivost načrtovane dejavnosti,
2. višinsko objekti ne smejo odstopati od objektov v okolici,
3. najvišja višina objektov je do (K)+P+1+M ali K+P+2 s tem, da je dopustna višina posamezne etaže izjemoma tudi višja od 3,6 m, če je višja višina pogoj za izvajanje posameznih faz proizvodnih tehnoloških procesov,
4. kota pritličja je odvisna od namembnosti gradnje, vendar največ 1 m nad obstoječim terenom.

11. točka 45. člena Odloka o OPN določa posebnosti in dodatne pogoje pri izvedbi posegov znotraj površin z objekti za kmetijsko proizvodnjo, karmo sodi tudi območje nameravanega posega v EUP CV10 v naselju Cven, in sicer:

- V EUP BU02 in CV10 obstoječo vzrejo živali lahko zamenja okoljsko sprejemljivejša vzreja živali, ali v skladu s pogoji tega člena druga kmetijska proizvodnja.

Za območje EUP CV10 veljajo tudi določila 48. člena Odloka o OPN, ki določajo prostorsko izvedbene pogoje za naselja in odprti prostor glede prometne, energetske, komunikacijske in okoljske infrastrukture ter površine za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. S temi prostorsko izvedbenimi pogoji se urejajo tudi cestne prometne površine znotraj območja nameravanega posega v EUP CV10.

Poseg se načrtuje na območju občine Ljutomer, na območju namenske rabe površine z objekti za kmetijsko proizvodno (IK) v enoti urejanja prostora EUP CV10 z nazivom Cven – Novi Cven farma.

Območje se ureja z Odlokom o Občinskem prostorskem načrtu Občine Ljutomer (Uradno glasilo Občine Ljutomer, št. 2/15 – UPB1) (v nadaljevanju Odlok), za katerega je bilo potrebno izpeljati postopek celovite presoje vplivov na okolje. Slednje pomeni, da se je območje nameravanega posega

na strateški ravno že presoјalo, v okviru priprave in sprejema Občinskega prostorskega načrta Občine Ljutomer.

Na obravnavani lokaciji trenutno dejavnost vzreje prašičev že poteka. Tako se s posegom ne bo v prostor umestila nova dejavnost. Nosilec posega podjetje Ljutomerčan d.o.o. znotraj obstoječega območja za kmetijsko proizvodnjo oziroma farne Cven želi optimizirati rejo prašičev, predvsem pa posodobiti proizvodne in spremljajoče procese vzreje in s tem zadostiti najstrožjim okoljskim standardom ter vpeljati takšne vzrejne procese, ki bodo zagotavljali nadstandardne pogoje reje za boljše počutje živali.

V ta namen je na delu objektov že bila izvedena rekonstrukcija hlevov. Za vzrejo neprimerni hlevi so se porušili. Zgradil se je sodobni objekt za vzrejo prašičev. S posodobitvijo objektov za vzrejo prašičev na farmi Cven se z vpeljavo nove tehnologije želi izboljšati obstoječ način vzreje prašičev na tej lokaciji.

Investitor ima v lasti še, delujočo farmo s plemenskimi svinjami na lokaciji Ljutomer, ki z obravnavano farmo Cven deluje v funkcionalni celoti, saj del vzreje poteka sedaj na lokaciji Ljutomer in del na lokaciji Cven. Želja investitorja je, da v bodoče celotno vzrejo, ki sedaj poteka na farmi v Ljutomeru, preseli na lokacijo Cven. Tako bi celotni proizvodni proces optimiral in rešil tudi sporno lokacijo umestitve farne na rob naselja Ljutomer, kakor je trenutno obstoječe stanje. S preselitvijo tega dela vzreje (plemenske svinje) iz lokacije Ljutomer, bi lokacija farne dobila boljšo umestitev v prostor. Tako ne bi bila več v strnjenem delu naselja in bi imela manjše vplive na človekovo zdravje.

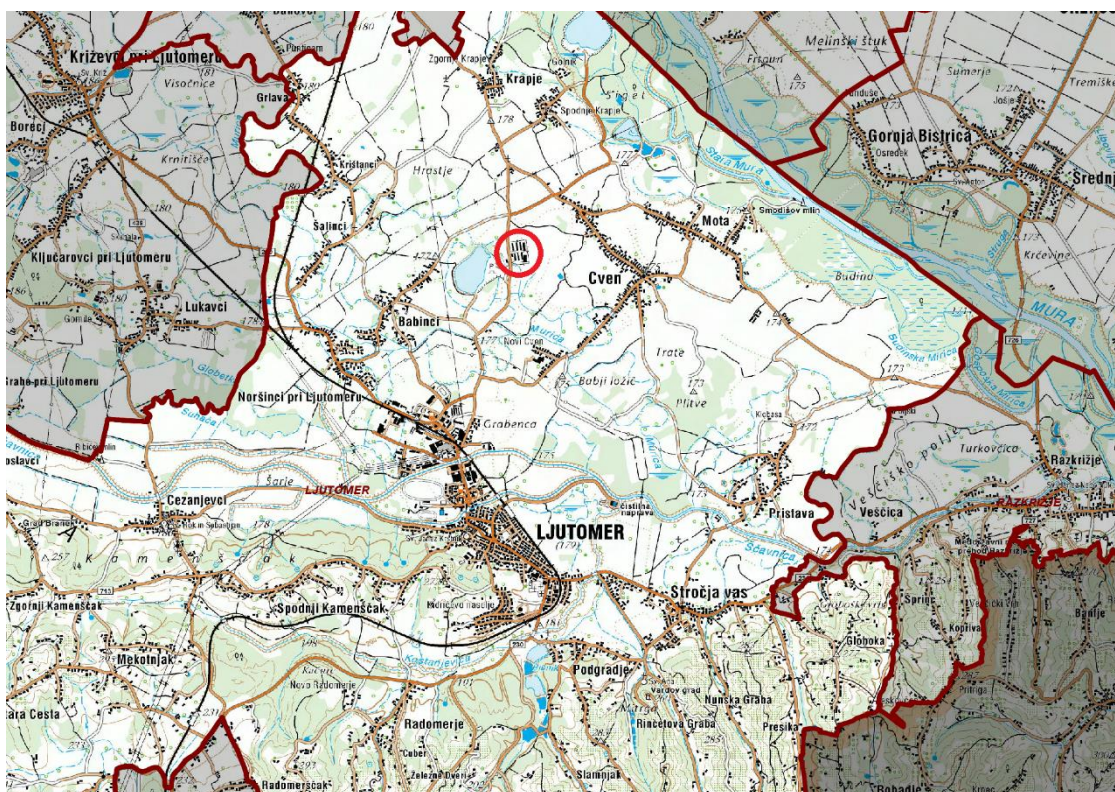
Kar se tiče ostalih dejavnosti kmetijskega gospodarstva, kot je obdelava lastnih kmetijskih površin in raztros gnojevke, poteka na enakih območjih, kot bo tudi v bodoče.

2 VRSTA IN ZNAČILNOSTI POSEGA

2.1 LOKACIJA, VELIKOST, ZMOGLJIVOST IN OBSEG POSEGA

2.1.1 Območje posega

Območje posega se nahaja v ravninskem svetu občine Ljutomer v naselju Cven, tik ob gramoznici Babinci. V neposredni bližini ni stanovanjskih naselij, najbližje naselje (Cven) se nahaja približno 700 vzhodno od območja posega. Širša in ožja lokacija posega sta prikazani na spodnjih slikah.

Slika 1: Širše območje Farme Cven (območje označeno z rdečo)
(vir: gis.iobcina.si)

Slika 2: Ožje območje posega (območje posega označeno z rdečo)
(vir: gis.iobcina.si, december 2023)

2.1.1.1 Seznam obravnavanih parcel

Zemljišče namenjeno gradnji hlevov obsega zemljišča s parc. številki:

- **k.o. 241 Cven: 192**, skupne površine 36.969 m².

2.1.2 Obseg posega

Nameravani poseg se načrtuje v sklopu obstoječe farme prašičev Cven, na parcelni številki 192, k.o. Cven velikosti 36.969 m².

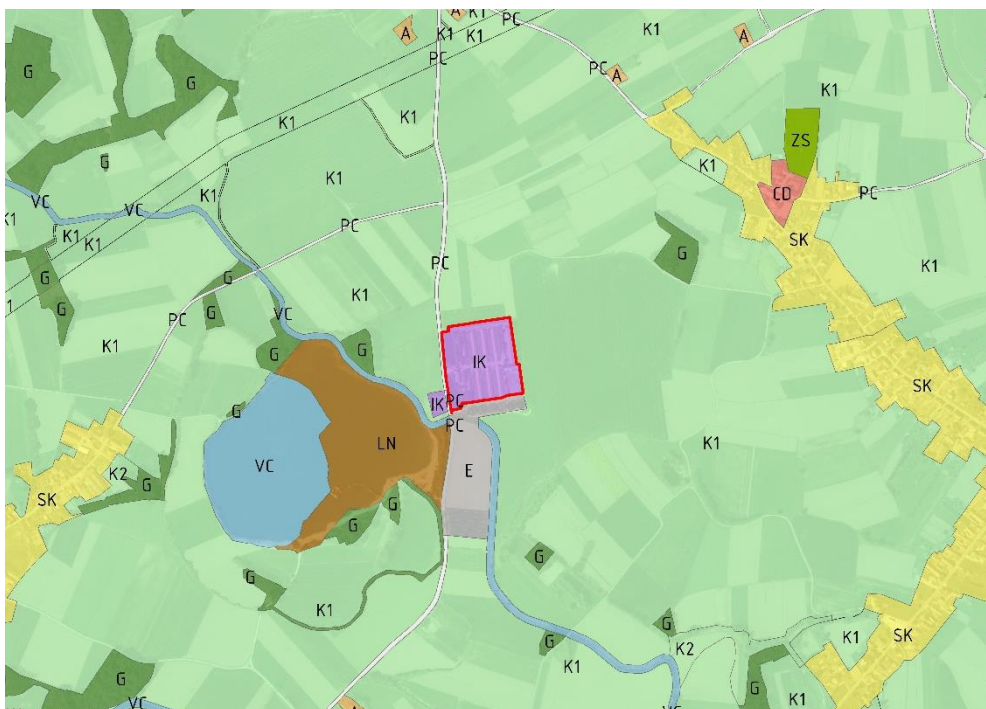
2.1.2.1 Obstoječa namenska raba

Veljavna namenska raba občine Ljutomer je povzeta po prostorskem aktu Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Ljutomer (Uradno glasilo Občine Ljutomer, št. 2/15 – UPB1).

Namenska raba na območju načrtovanih ureditev je:

- **IK – površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo**

Slika 3: Namenska raba na območju predvidenega posega – označeno z rdečo

2.1.2.2 Dejanska raba

Dejanska raba na območju ureditev je:

- pozidano in sorodno zemljišče (3000)

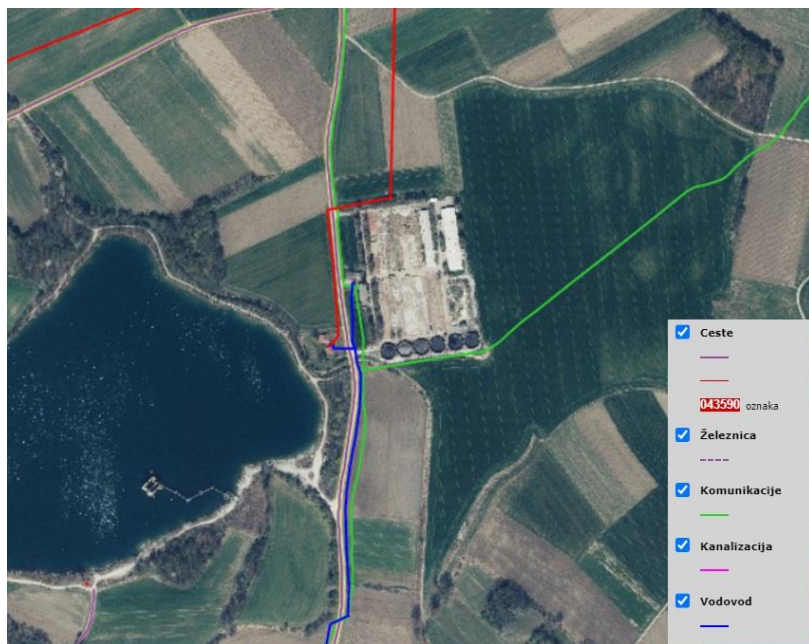

Slika 4: Dejanska raba na obravnavanem območju
(vir: MKGP)

2.1.3 Obstoječa infrastrukturna opremljenost območja in prometne povezave

Območje posega ni priključeno na obstoječi sistem meteorne kanalizacije ali kanalizacije odpadne komunalne vode. Odpadna komunalna voda iz upravne stavbe se zbira v nepretočni greznici, ki se potem odpelje na ČN Ljutomer, skladno z urniki lokalnega komunalnega podjetja. V hlevih je speljan sistem čepne kanalizacije. Pod rešetkami posameznih boksov se nahajajo bazeni, globine 60 cm. Ko se bazen napolni z gnojevko, se čep dvigne in gnojevka se spusti v glavni kanal in preko tega kanala v glavni zbirni jašek, kjer se preko črpalke in razdelilnega ventila usmeri v eno izmed šestih lagun za gnojevko. Farma ima urejen priključek na javni vodovod ter javno elektroenergetsko in telekomunikacijsko omrežje. Farma ima na območju še lastni vodnjak, za katerega ima pridobljeno Vodno dovoljenje za črpanje tehnološke vode (št. 35536-52/2011, datum veljavnosti 30.4.2038, predviden maksimalni odvzem vode je 1 l/s oz. 15.000 m³/leto).

Farma se nahaja tik ob lokalni cesti Ljutomer – Veržej (LC 223011), ki se v naselju Ljutomer priključi na regionalno cesto I. reda R1 230 Radenci – Ormož, odsek 1309 Križevci-Ljutomer. Na parceli je urejen cestni priključek na lokalno cesto.

Slika 5: Infrastrukturna opremljenost obravnavanega območja
(vir: PISO, december 2023)

2.1.4 Obstoječi posegi na območju in morebitna povezava z njimi

Na območju farme so trenutno trije hlevi in upravna stavba. Od pomožnih objektov so tukaj še skladišče in vodarna, skladišče za kadavre, nadstrešnica in transformatorska postaja. Na južni meji območja je 6 betonskih lagun. V obstoječem stanju obratujeta dva objekta in sicer »Hlev 5« in »Hlev – nova vzreja«, kjer poteka reja prašičev tekačev in prašičev pitancev.

Južno od območja farme Cven se nahajajo površine, kjer je v veljavi državni prostorski načrt, ki je opredeljen z *Uredbo o državnem prostorskem načrtu za bioplinsko napravo na Cvenu v Občini Ljutomer* (Ur. l. RS, št. 107/08). Čeprav Uredba o DPN v 5. členu določa, da sveža gnojevka, kot tekoči substrat za obratovanje bioplinarne, priteka po neprepustnih ceveh iz farme, nosilec

nameravanega posega zagotavlja, da temu ni tako. Vso gnojevko, ki nastane na farmi Cven zaradi vzreje prašiče, sami porabijo za gnojenje kmetijskih površin, v skladu z gnojilnimi načrti.

2.1.5 Aktivnosti povezane z odstranitvijo posega ali vzpostavitvijo prejšnjega stanja po ukinitvi posega

Nameravani poseg bo komplementaren z ostalimi dejavnostmi, ki se odvijajo na kmetijskem gospodarstvu že sedaj. Življenjska doba načrtovanega posega je najmanj 30 let. Glede na to, da bodo vsi objekti v lasti kmetijskega gospodarstva ni pričakovati, da se bo kmetijska dejavnost opustila v celotnem obsegu, saj se bo v projekt vložilo večja finančna sredstva. Možna je delna opustitev dejavnosti, pri čemer pa ne gre pričakovati, da se bodo posamezni objekti hlevov odstranili. V primeru opustitve dejavnosti ali preusmeritve kmetije v druge kmetijske ali dopolnilne kmetijske dejavnosti, se posamezni objekti lahko rekonstruirajo ali v celoti odstranijo. Tako rekonstrukcija kot odstranitev se lahko izvedeta le na podlagi pridobljenih soglasij in dovoljenj s področja varstva okolja, urejanja voda in graditve objektov. Pred odstranitvijo posega ali vzpostavitvijo prejšnjega stanja, se bo najprej odstranilo notranjo opremo za vzrejo v hlevskih objektih.

2.2 LASTNOSTI POSEGA

2.2.1 Tehnične in tehnološke značilnosti posega

2.2.1.1 Osnovni koncept vzreje na farmi

Na zemljišču parc. št. 192 k.o. Cven (velikost zemljišča znaša 36.969 m²) stoji obstoječa farma, ki je delno obnovljena. Na območju trenutno obratujeta dva obnovljena in tehnološko posodobljena objekta in sicer:

- **objekt »Hlev 5«**
gre za obstoječ objekt, v katerem je 432 mest za pitance do 110 kg in 880 mest za tekače. Pitanci so razdeljeni v 18 boksov, med tem ko so tekači razporejeni v 48 boksov. Bruto tlorisna površina objekta znaša 941 m².
- **objekt »Hlev – nova vzreja«**
obstoječ objekt, predviden za obnovo, v katerem je 3.520 mest za tekače in bodo razdeljeni v 8 oddelkov. V vsakem oddelku bo nastanjenih 440 tekačev. Bruto tlorisna površina objekta znaša 1.721 m².

V letu 2023, je bil na mestu starih dotrajanih hlevov, zgrajen nov hlev za plemenske svinje PL1 za 846 mest. Nahaja sem med upravno stavbo na zahodni strani in zahodno od zgoraj navedenih dveh obstoječih hlevov (hlev 5 in Hlev – nova vzreja), kjer poteka v Hlevu 5 vzreja pitancev in tekačev, ter v Hlevu – nova vzreja, kjer poteka vzreja zgoj tekačev.

Vsi hlevi so povezani na kanalizacijski sistem za odvajanje odpadnih voda s šestimi obstoječimi betonskimi lagunami na skrajni južni meji območja farme.

Opis novega objekta – hlev PL1 (IED naprava)

Objekt je zasnovan kot kombinacija AB montažne gradnje ter AB monolitne gradnje. Temeljenje objekta je na AB točkovnih in pasovnih temeljih. Talna konstrukcija so AB kanali, nad katerimi so hlevske tipske rešetke. Osnovna konstrukcija je delno AB montažna konstrukcija, delno so zidane stene, na katere nalegaj AB montažni strešni nosilci. Tlorisna velikost objekta je 27,00m x 139,60m + 2,40m x 49,75m + 2,40m x 37,90m + 2,5m x 4,40m, skupaj bruto tlorisna površina 3.980,90 m², etažnost je pritlična, etažnost je pritlična. Streha je zasnovana kot simetrično

dvokapna streha, v naklonu 8°. Fasada in strešna kritina je pločevinasti sendvič panel s toplotno izolacijo.

Hlev je razdeljen na dva dela, (hlev je razdeljen oddelek za svinje za pripust in breje svinje ter na oddelek za svinje v laktaciji, kjer so prisotni še pujski do 7 kg), skupna kapaciteta 846 živali – plemenskih svinj (pujski do 7 kg niso všteti).

Na območju farme Cven se ob vhodu nahaja objekt, ki deloma služi za skladišče (**Sk2**) in deloma za vodnjak – vrtina, kjer je izdano vodno dovoljenje (št. stavbe 127), upravna stavba (št. stavbe 138), manjši objekt hladilnice za kadavre **SkO1** (št. stavbe 190) ter 2 obstoječa hleva (št. stavbe 99 in 98), to sta "Hlev 5" - **N4** in hlev "Nova vzreja" - **N3**.

Na območju farme se nahaja še hladilnica za kadavre, ki služi kot začasno skladišče za kadavre, do odvoza kadavrov, s strani veterinarske službe.

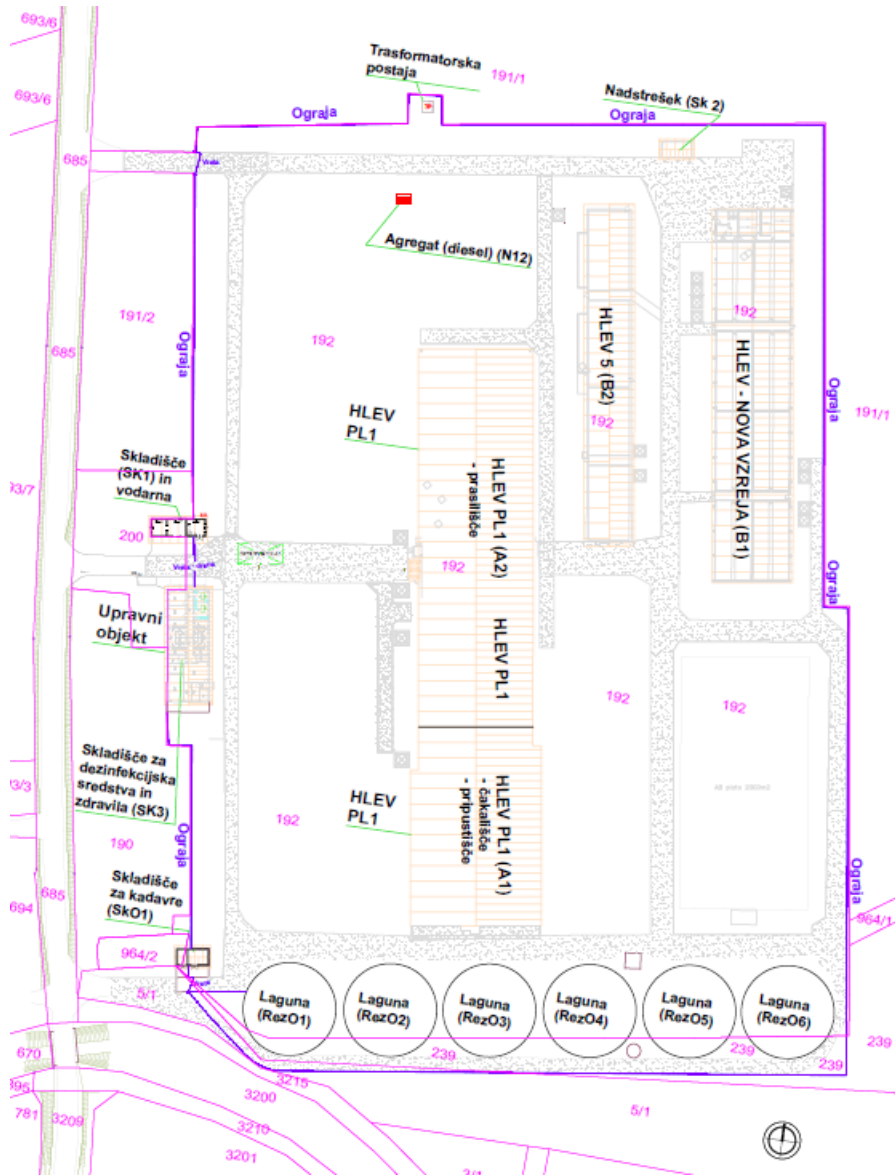
Vsi objekti ter njihove površine so navedeni v spodnji tabeli.

Tabela 1: Bruto tlorisne površine obstoječih objektov

Objekt	Novo/obstoječe	Št. stavbe (GURS)	Bruto tlorisna površina (m ²)
Hlev 1	Novo	/	3.980,90
Hlev 5	Obstoječe	99	941,00
Hlev nova vzreja	Obstoječe	98	1.721,00
Poslovna stavba	Obstoječe	138	200,00
Hladilnica	Obstoječe	190	32,00
Vratarnica – skladišče in vodarna	Obstoječe	127	55,00
SKUPAJ BTP			6.929,90

Situacija farme Cven, z novim objektom hleva je prikazana na spodnji sliki.

Slika 6: Prikaz obstoječih objektov na Farmi Cven

3 OBSTOJEČE STANJE OKOLJA

3.1 OPIS OSNOVNIH ZNAČILNOSTI LOKACIJE

Območje načrtovanega posega je v Prlekiji, v dolini reke Ščavnice. Slednja prostor primarno opredeljuje. Ščavnica je največji desni pritok Mure na slovenskem ozemlju. V zgornjem delu (od začetka glavne rečne struge v povirnem območju do naselja Spodnja Ščavnica je ocenjena dolžina trase 15,2 km) tok reke v celoti spremlja pas drevesne vegetacije, ki prispeva k vertikalni členjenosti prostora in ima funkcijo drevesnega koridorja, pomembnega za prehod organizmov in kot pribežališče. Ker je sama Ščavnica v tistem delu neregulirana, so se ohranile značilne vrste, ki naseljujejo vodno telo in poraščajo njene brežine. Z vidika pestrosti gre za bogato členjeno krajino z redkimi, razloženimi naselji na dvignjenem terenu in mozaično prepletanje travnikov in polj po dolinskem dnu (širina dna pri ribniku pod Rožengruntom je ocenjena na približno 370 m, v Zg. Ščavnici na 720 m).

Geološko se v širši krajini najpogosteje pojavlja silikatni prod, s katerim je v preteklosti reka Mura na široko zapolnila ravnino, pritoki z gričevja pa so v svojih dolinah in na robu Murske ravni nalagali glino (Fridl in sod., 1996). Farma Cven se nahaja na razvitih obrečnih distričnih, zmerno in globoko oglejenih tleh. (Pedološka karta, MKGP 2007).

Farma leži v pestri kmetijski krajini, kjer prevladujejo njive. Najbližje strnjeno naselje je Cven in je od območja obravnave oddaljeno dobrih 700 m. Najbližje večje naselje je Ljutomer, ki predstavlja regionalno in občinsko središče.

Najbližja registrirana enote se nahaja približno 600 metrov severno od območja posega, in EŠD 30036 Krapje - Arheološko območje Pri ježi.

Celoletna povprečna temperatura na obravnavanem območju se giblje med 10 – 12°C. Na območju obravnave celoletno povprečje padavin dosega vrednost med 900 in 1000 mm.

V širši okolici posega ni bilo zabeleženih zavarovanih ali ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst. Načrtovane ureditve ne posegajo v varovana območja narave ali njihovo vplivno območje.

Območje načrtovanega posega se nahaja na stavbnih zemljiščih izven ureditvenih območij za poselitev.

3.2 VARSTVENA, VAROVANA, ZAVAROVANA, DEGRADIRANA IN DRUGA OBMOČJA TER PRAVNI REŽIMI

3.2.1 Območja Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote in ekološko pomembna območja

Načrtovane ureditve ne posegajo na območja varstva narave. Najbližje varovano območje je od posega oddaljeno približno 1,4 km SV, in sicer posebno ohranitveno območje Mura (SI3000215) in posebno območje varstva Mura (SI5000010), ki je hkrati tudi ekološko pomembno območje Mura – Radmožanci (ID 42100) in naravna vrednota Mura – loka 1 (evid. št. 7469).

Slika 7: Prikaz območja posega in območij varstva narave

3.2.2 Vodovarstvena območja

Nameravani poseg se ne nahaja na vodovarstvenem območju. Najbližje vodovarstveno območje se nahaja približno 1,8 km SV od območja posega.

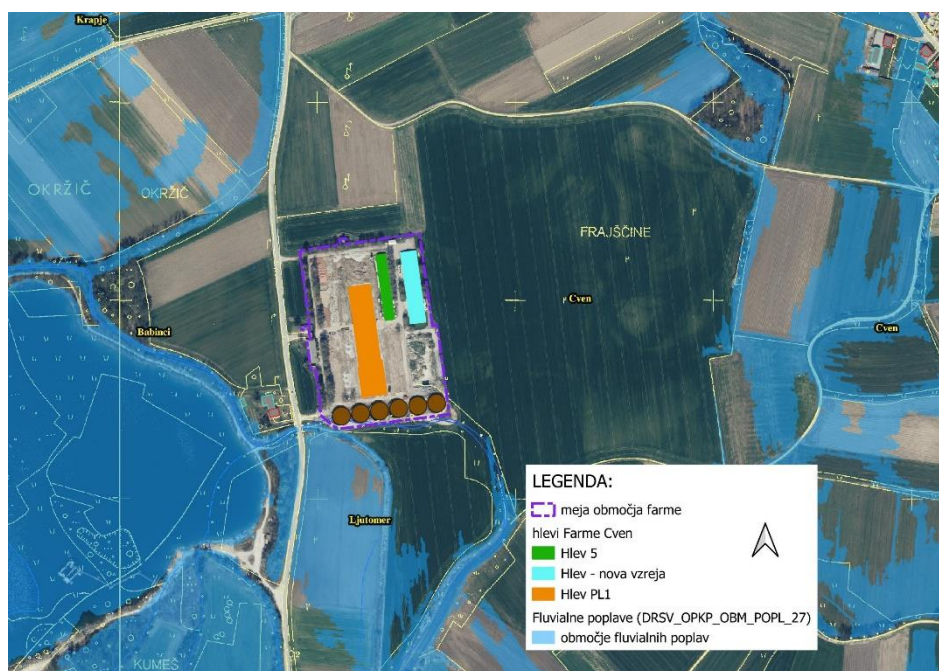

Slika 8: Prikaz vodovarstvenih območij na širšem območju posega

3.2.3 Poplavna, erozijska in plazljiva območja

Območje farme Cven se nahaja izven vseh razredov poplavalne nevarnosti (glej spodnjo sliko).

Slika 9: Prikaz območja posega in poplavnih površin (fluvialnega izvora, 2D model)
(vir: ARSO, december 2023)

Erozijska in plazovita območja v Občini Ljutomer se pojavljajo v južnem gričevnatem območju občine (slika spodaj).

Slika 10: Prikaz območij plazov (območje posega označeno z rdečo)
(vir: <http://www.geopedia.si>)

3.2.4 Kulturna dediščina

Najbližja registrirana enote se nahaja približno 600 metrov severno od območja posega, in sicer EŠD 30036 Krapje - Arheološko območje Pri ježi.

Slika 11: Prikaz najbližjih registriranih enot kulturne dediščine
(vir: ZVKD)

3.2.5 Degradirana in druga območja

Na lokaciji posega se nahaja območje kmetijskega gospodarstva, ki ni degradirano. Prav tako se v neposredni bližini nahaja območje, po namenski rabi Površine nadzemnega pridobivalnega prostora (LN), v naravi gramoznica Babinci.

3.3 POSELJENOST OBMOČJA IN OPIS POGOJEV BIVANJA

Območje načrtovanega posega se nahaja v občini Ljutomer. Najbližje naselje s stanovanjsko poselitvijo je naselje Cven in je od območja obravnave oddaljeno dobrih 600 m zračne črte. Občina Ljutomer se razprostira na 107 km² in obsega severovzhodni predel Slovenskih goric ter del zahodnega območja Panonskega oboda. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije v občini Ljutomer živi 11.210 prebivalcev (podatki za leto 2021, stat.si). Osrednje naselje na območju Občine Ljutomer je mesto Ljutomer, ki je po SPRS opredeljeno kot regionalno središče. Ljutomer je hkrati tudi osrednje zaposlitveno središče severovzhodnega dela Prekije. Kot lokalna središča v občini so opredeljena naselja Cven, Cezanjevci, Mala Nedelja in Stročja vas, s funkcijo krajevnega središča.

Lokalno središče Cven ima poleg razvitih terciarnih in kvartarnih dejavnosti, močno razvite tudi sekundarne dejavnosti.

Vsa naselja so preko navedenih državnih cest ali preko lokalnih cest in javnih poti dobro povezana z občinskim središčem in ostalimi pomembnejšimi središči izven občine. Temeljna smer cestnega prometnega povezovanja, ki navezuje občino na nacionalno središče regionalnega pomena središče Murska Sobota in nacionalno središče Maribor in medobčinsko središče Ormož so:

- prometna os sever jug, ki jo predstavljata regionalna cesta R-I-230 Radenci-Križevci-Ljutomer-Ormož, ki se v Vučji vasi navezuje na AC odsek Pesnica – Pince;
- prometna os vzhod zahod predstavljata regionalna cesta R-III-713 Ljutomer-Savci- Ptuj in R-I-231 Ljutomer-Razkrižje-Gibina-Hrvaška, ki navezujeta naselja ob njej na občinsko središče in na regionalno središče nacionalnega pomena Ptuj na zahodu ter sosednjo Hrvaško na vzhodu.
- deli pomembnejših prometnih smeri, ki potekajo preko občine so regionalna cesta R-III-712 Žihlava Rogoznica in del regionalne ceste R-II-726 Renkovci-Črenšovci-Stročja vas-Pavlovci.

Pomembna občinska prometna navezava je tudi železniška proga Pragersko-Hodoš z odcepom za Radence, ki osrednji del območja občine navezuje na regionalno središče Murska Sobota in na ostala pomembnejša središča v Sloveniji.

3.3.1 Zrak

Območje občine Ljutomer se skladno z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/11, 8/15, 66/18 in 44/22 – ZVO-2)) za žveplov dioksid, dušikov oksid, dušikove okside, delce PM₁₀ in PM_{2,5}, benzen, ogljikov monoksid ter benzo(a)piren, uvršča v območje SIC (celinsko območje - pomurska regija). Glede na svinec, arzen, kadmij in nikelj pa v območje SITK (območje težke kovine).

Na podlagi Odredbe o razvrstitvi območij, aglomeracij in podobmočij glede na onesnaženost zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 38/17, 3/20, 152/20, 203/21 in 44/22 – ZVO-2) , po kateri se določa stopnjo onesnaženosti zraka zaradi žveplovega dioksida, dušikovega dioksida in dušikovih oksidov, delcev PM₁₀ in PM_{2,5}, svinca, benzena, ogljikovega monoksida, ozona, arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zraku za območja, je stopnja onesnaženosti iz preglednic A in B iz priloge 1, za območje posega (SIC), kot sledi:

Tabela 2: Stopnja onesnaženosti zraka na posameznem območju, aglomeraciji in podobmočju glede na mejne vrednosti:

Oznaka območja, aglomeracije, cone ali podobmočja	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	PM _{2,5}	svinec	CO	benzen
SIC	II	II	II	/	II	/	II	II
SIC, razen SIC_CE	/	/	/	II	/	/	/	/

Tabela 3: Stopnja onesnaženosti zraka na posameznem območju, aglomeraciji in podobmočju glede na ciljne vrednosti:

Oznaka območja, aglomeracije, cone ali podobmočja	ozon	arzen	kadmij	nikelj	benzo(a)piren
SIC	I	/	/	/	II
SIC, razen SIC_CE	/	/	/	/	/

Tabela 4: Legenda za Tabelo 1 in Tabelo 2:

Legenda preglednice A:	
Stopnja onesnaženosti zraka	Raven onesnaževala
II	pod mejno vrednostjo
I	nad mejno vrednostjo
/	ni pomembno

Na območju posega ni merilnih postaj, ki bi merile vrednosti parametrov onesnaženja. Najbližje stalno merilno mesto je postavljeno v Murski Soboti, ki pa ni merodajno za podajanje ocene kakovosti zraka, saj gre za drugačen tip okolja (mestni tip).

Viri onesnaževanja zraka na širšem območju posega so kmetijska dejavnost, cestni promet in kurišča. Stalna povečana onesnaženost zraka je prisotna ob pomembnejših prometnicah in ob industrijskih obratih, v času kurilne sezone pa je povečana koncentracija onesnaževal, ki so posledica obratovanja kurilnih naprav. Cestni promet ima pomemben delež pri skupnih emisijah dušikovih oksidov, ogljikovega monoksida in hlapnih organskih spojin. Kurilne naprave za pridobivanje tehnološke in ogrevalne toplote pomembno prispevajo k emisijam dušikovih oksidov. Kurilne naprave za pridobivanje tehnološke toplote so aktivne vse leto, kurilne naprave za pridobivanje ogrevalne toplote le v času kurilne sezone.

Podatki o onesnaženosti zraka s težkimi kovinami na območju občine Ljutomer in območju posega ne obstajajo. Glede na prevladujočo rabo površin in dejavnosti (kmetijske površine), ki so prisotne na območju občine lahko sklepamo, da zrak ni onesnažen s težkimi kovinami. Viri težkih kovin v okolju so različni. Za emisije so ključni antropogeni viri.

Meteorološke lastnosti območja

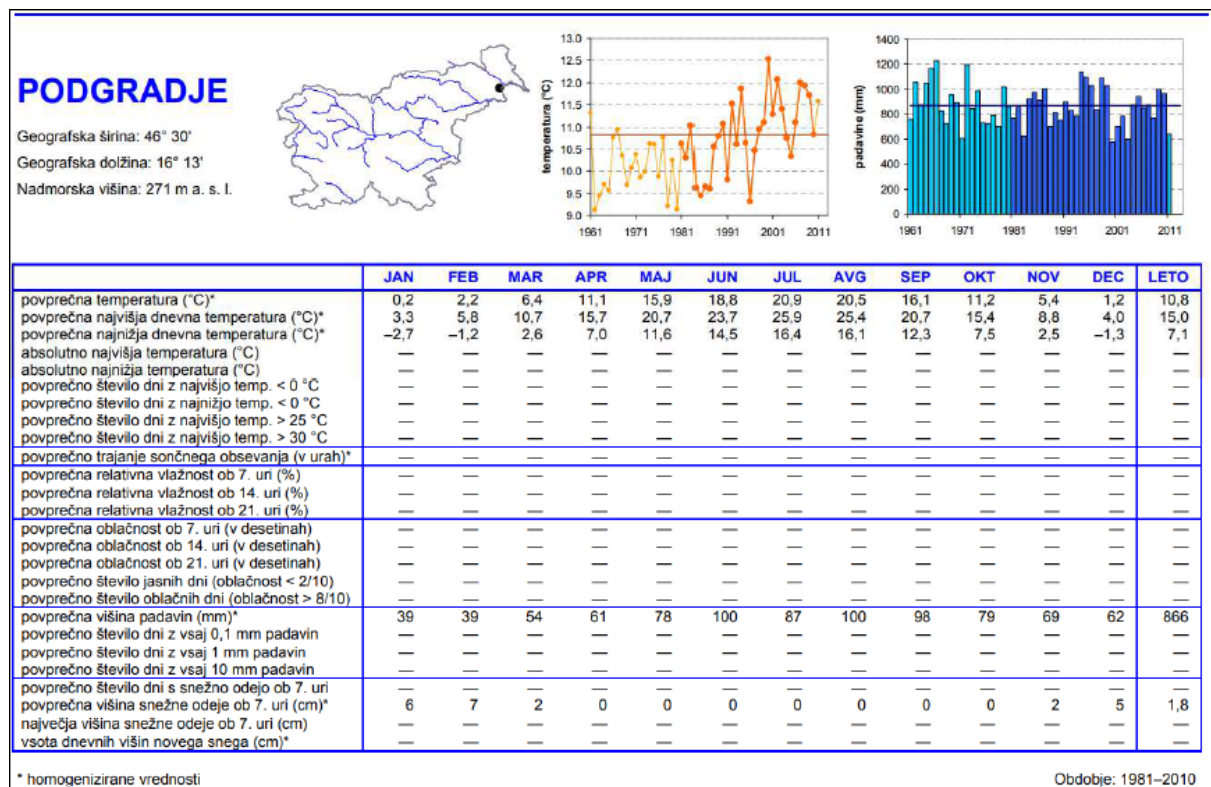
Lokacija kmetije leži v Prlekiji (skrajni rob Štajerske), v Panonski kotlini. Ima celinsko ali kontinentalno podnebje.

Poletja so vroča in sušna, zime pa mrzle. Relief je bolj ali manj raven. Poleti ne nastajajo žepi hladnega zraka, ki nastajajo na senčnih straneh hribovja.

Čeprav ne dežuje ravno obilno, je pokrajina večinoma kmetijska.

Količina letnih padavin je v povprečju 866 mm/m² (državna meteorološka postaja Podgradje).

Največ padavin pade junija in avgusta. Najvišja temperatura pa julija in avgusta.

Slika 12: Klimatološka povprečja za meteorološko postajo Podgradje v letih 1981-2010 – temperatura in padavine (vir: ARSO, Državna meteorološka služba)

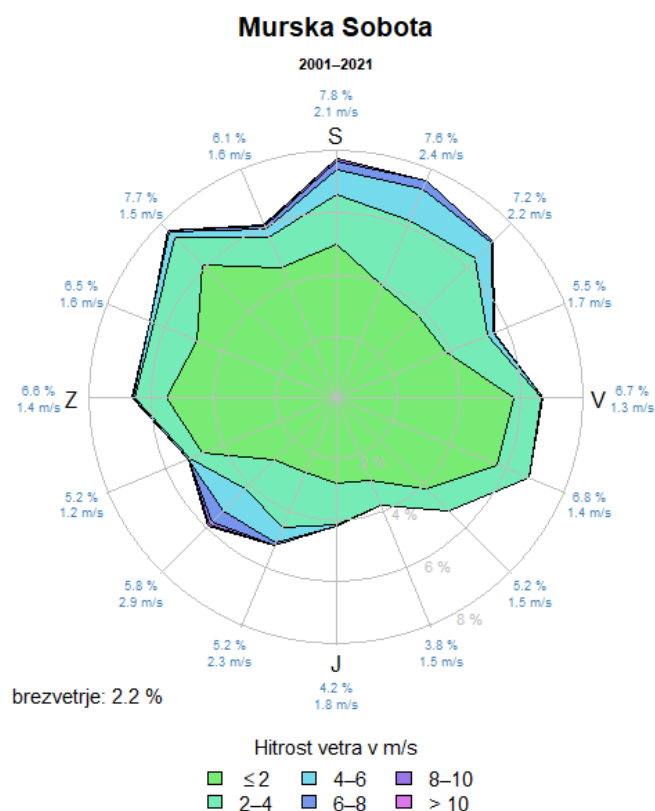
Podnebne značilnosti vetra

Podajamo podatke iz najbližje državne meteorološke postaje, ki leži v Prekmurju, ki leži več kot 11 km severno od farme. Ocenjujemo, da lahko zelo okvirno upoštevamo vetrovne značilnosti, čeprav je treba upoštevati predpostavke o različni mikroklimi farme.

Investitor planira postavitev vremenske postaje na lokaciji farme za spremljanje meteoroloških parametrov (tudi hitrost in smer vetra, količina padavin, temperatura zunanjega zraka idr.).

Za postajo Murska Sobota so značilni vetrovi, ki pihajo v povprečju okoli 1,8 m/s (povprečje 19-letnega obdobja).

Podnebne značilnosti vetra prikazujemo na roži vetrov najbližje državne meteorološke postaje Murska Sobota (obdobje 2001-2021, GK_y=591549, GK_x=168258, nadmorska višina 187 m, višina od tal 10 m).

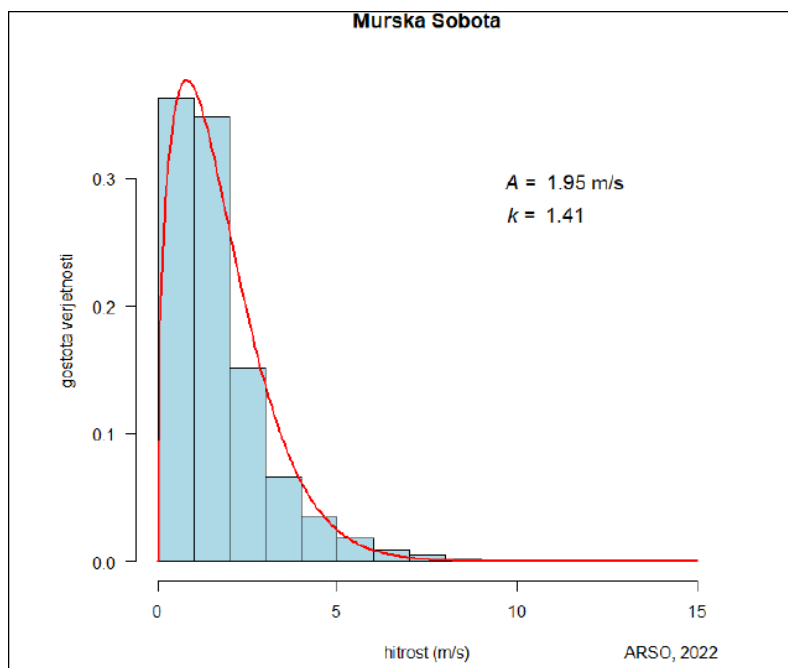

ARSO, 2022

Slika 13: Rože vetrov za državno meteorološko postajo Murska Sobota (vir: ARSO Meteo)

Številke po obodu kroga označujejo relativno frekvenco vetrov iz posameznih smeri in njihovo povprečno hitrost. Barve označujejo kumulativno relativno frekvenco vetrov v posameznem hitrostnem razredu. Višji hitrostni razredi so lahko tako redki, da na sliki niso opazni. Brezvetrje je definirano kot veter s hitrostjo manjšo ali enako 0.3 m/s.

Slika 14: Rože vetrov za državno meteorološko postajo Murska Sobota (vir: ARSO Meteo)

3.3.1.1 Obstoječe emisije v zrak na Farmi Cven

Emisije v zrak v obstoječem stanju nastajajo zaradi dejavnosti reje živali in ogrevanja objektov, na območju farme.

Količine emisij v zrak, so pogojene s številom mest za vzrejo, oz. številom živali v povprečnem turnusu, vrsta in način reje ter tehnike za preprečevanje in zmanjševanje teh emisij. Emisija snovi v zrak, je ovrednotena kot razpršena emisija, ker je to emisija snovi, ki ne nastane zaradi izpuščanja odpadnih plinov iz naprave skozi odvodnike. Ta emisija se zaradi časovne spremenljivosti intenzitete emisije, ocenjuje z metodo računskih faktorjev in podatkov o številu živali v nekem časovnem obdobju.

Emisije amoniaka so značilne še za skladišče gnojevke ter pri transportu. Tudi tu gre za razpršene emisije. Na te emisije vplivajo tudi zunanji dejavniki, kot so temperatura in vlažnost zraka, količina gnoja, način skladiščenja gnoja, kvaliteta krme in vsebnost proteinov v krmi.

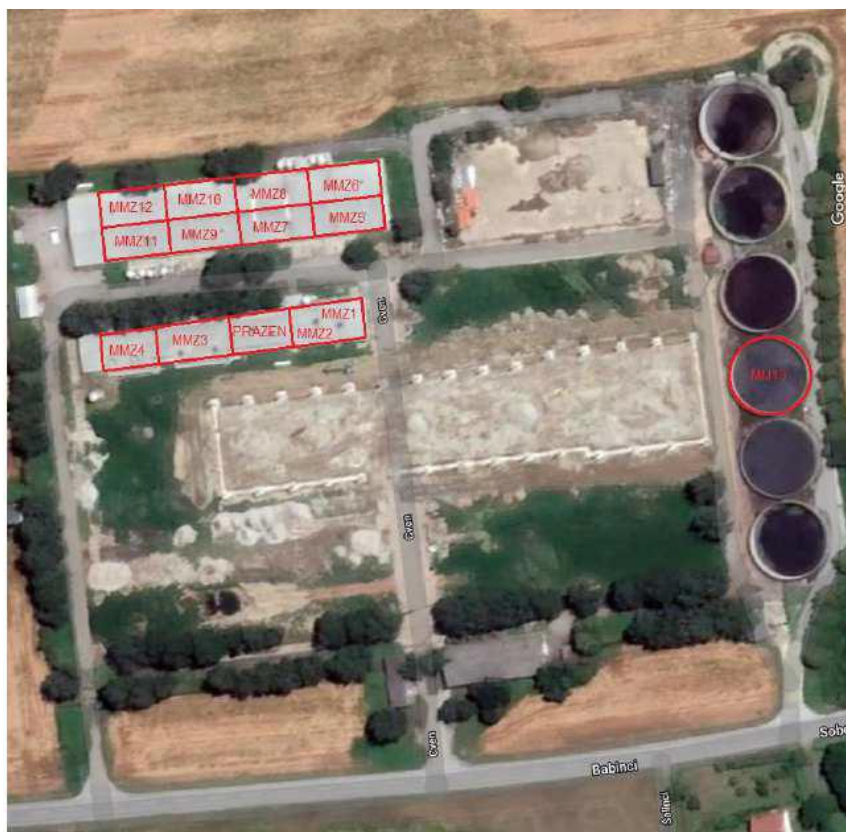
Vir emisij na farmi Cven je prezračevanje iz hlevov in začasno skladiščenje gnojevke v lagunah. Zaradi obratovanja hleva nastajajo emisije snovi v zrak iz vzrejnih objektov zaradi metabolizma živali in gnojevke. Na hlevu je prisilno prezračevanje vodenje avtomatsko preko računalniškega sistema.

V septembru 2022 so bile izvedene meritve emisij vonjav na obstoječi Farmi Cven. Podatke o meritvi povzemamo iz **Poročila o tehnoloških meritvah emisij v zrak – meritve vonjav, izvajalca IVD Maribor, št. CEVO-20387/2022-A, september 2022.**

Merilna metoda	določevanje koncentracije vonja z dinamično olfaktometrijo in stopnjo emisije vonjav SIST EN 13725:2003
-----------------------	---

Princip	Reprezentativni volumen vzorca plina/zraka napolnimo v PTFE vrečo. Intenzivnost vonja še isti dan pomerimo.
----------------	---

Meritev emisij snovi v zrak se izvede s pomočjo zvona (VDI 3880:2010) s talno površino 1 m², katerega se položi na odgovarjajočo število mest na površini, s tem se prepreči vdor okoliškega zraka v merilno ravnino.

Slika 15: Prikaz področij odvzema nezajetih vonjav (vir: Poročilo o tehnoloških meritvah emisij v zrak – meritve vonjav, IVD Maribor, september 2022)

Hleva sta zasedena v povprečju 8064 ur na leto, ca 2,5 turnusa na leto, vmes ca 14 dni čiščenje in počitek.

Rezultati meritev emisij vonjav:

- Oddelek 9, MM1, koncentracija vonjav 1220 oue/m³
- Oddelek 9, MM2, koncentracija vonjav 1450 oue/m³
- Pitanje H1, MM3, koncentracija vonjav 1220 oue/m³
- Pitanje H2, MM4, koncentracija vonjav 1450 oue/m³
- Oddelek 8, MM5, koncentracija vonjav 1450 oue/m³
- Oddelek 7, MM6, koncentracija vonjav 1450 oue/m³
- Oddelek 6, MM7, koncentracija vonjav 1020 oue/m³
- Oddelek 5, MM8, koncentracija vonjav 1450 oue/m³
- Oddelek 4, MM9, koncentracija vonjav 1020 oue/m³
- Oddelek 3, MM10, koncentracija vonjav 2440 oue/m³
- Oddelek 1 MM11, koncentracija vonjav 2440 oue/m³
- Oddelek 2 MM12, koncentracija vonjav 4100 oue/m³
- Laguna MM13, koncentracija vonjav 1450 oue/m³

Komentar rezultatov meritev

V poročilu so prikazane izmerjeni rezultati obremenitve vzorca z vonjavami. Zakonskih predpisov v Republiki Sloveniji, ki bi urejali onesnaženost zraka z vonjavami, ni. Prav tako enoten predpis za Evropsko Unijo ne obstaja. Nekatere države znotraj EU imajo to rešeno v sklopu lastne zakonodaje.

Na podlagi izvedenih meritev in podatkov o bodočem stanju je bila izdelana tudi **Strokovna ocena o obremenitvi okolja z vonjavami za Farmo Cven na lokaciji Cven 107, 9240 Ljutomer - obstoječe stanje in predvideno stanje v času obratovanja, št.CEVO-20387/2022**, IVD Maribor d.o.o., oktober 2022, v okviru katere je bil izdelan modelni izračun širjenja vonjav. Izračun je pokazal, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 3-5% za kumulativno novo stanje kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice 10% (15%).

Farma Cven skladno z *Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije (Uradni list RS, št. 68/22)* spada med naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega. Za farmo je podjetje Ljutomerčan d.o.o. pridobilo okoljevarstveno dovoljenje (v nadaljevanju OVD) št. 35407-100/2006-14, z dne 29.01.2009 (in Odločba o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja, št. 35407-48/2010-4, z dne 18.11.2011). Skladno z OVD mora upravljalec naprave izračunati letno količino razpršene emisije snovi v zrak in sicer za amonijak (NH₃) in metan (CH₄). V skladu s *Pravilnikom o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08)*, morajo vsi zavezanci za izvedbo emisijskega monitoringa snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja poslati ministrstvu oceno o letnih emisijah snovi v zrak. Za leto 2018 so bile ocenjene spodnje količine razpršenih emisij.

Tabela 5: Ocenjene količine razpršenih emisij za leto 2018

Parameter	Ocena razpršene emisije (kg/leto)	Ocena razpršene emisije (g/h)
metan (CH ₄)	4.249	485,05
didušikov oksid (N ₂ O)	41	4,68
amonijak (NH ₃)	1.800	205,47

*vir: Ocena o letnih emisijah snovi v zrak za leto 2018, Ljutomerčan d.o.o., Farma Cven

3.3.2 Hrup

Obravnavano območje posega je po veljavnem prostorskem aktu občine Ljutomer opredeljeno kot površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo. Območja varstva pred hrupom so v veljavnem Občinskem prostorskem načrtu Občine Ljutomer določena v 80. členu. Glede na določbe tega člena so površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo uvrščene v območje IV. stopnje varstva pred hrupom. Enako se območje uvršča v območje IV. stopnje varstva pred hrupom tudi na podlagi določil 4. člena *Uredbe o mejnih vrednosti kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18, 59/19 in 44/22 – ZVO-2)* (v nadaljevanju Uredba). Območje nameravanih ureditev meji na namensko rabo kmetijskih površin in prometne infrastrukture, ki so po veljavnem prostorskem aktu opredeljena kot območja IV. stopnje varstva pred hrupom.

3.3.2.1 Mejne vrednosti kazalcev hrupa v okolju

Mejne vrednosti za posamezna območja varstva pred hrupom so določena v Prilogi 1 Uredbe. Glede na opredeljeno namensko rabo in območji varstva pred hrupom, ki so določena v 80. členu Odloka,

so v spodnji tabeli podane mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$, L_{dvn} , za IV. območje varstva pred hrupom, ki jih povzroča gradbišče.

Tabela 6: Prikaz mejnih vrednosti kazalcev za L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$, L_{dvn} , ki jih povzroča gradbišče, za IV. območje varstva pred hrupom

	L_{dan} [dBA]	$L_{večer}$ [dBA]	$L_{noč}$ [dBA]	L_{dvn} [dBA]
Vir hrupa	65	60	55	65
Celotna obremenitev	/	/	59	69
Konična raven hrupa L_1	85	70	70	/

Mejne vrednosti kazalcev hrupa, ki ga povzročajo naprava, obrat, industrijski kompleks, letališče, ki ni večje letališče, heliport, objekt za pretovor blaga ali odprto parkirišče za IV. območje varstva pred hrupom so podane v spodnji tabeli.

Tabela 7: Prikaz mejnih vrednosti kazalcev za L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$, L_{dvn} , ki jih povzročajo naprave, obrat, industrijski kompleks, letališče, ki ni večje letališče, heliport, objekt za pretovor blaga ali odprto parkirišče, za IV. območje varstva pred hrupom

območje varstva pred hrupom	L_{dan} [dBA]	$L_{večer}$ [dBA]	$L_{noč}$ [dBA]	L_{dvn} [dBA]
III.območje	58	53	48	58
IV. območje	73	68	63	73

3.3.2.2 Obstoječe obremenitve okolja zaradi emisij hrupa

Obravnavano območje se nahaja na širšem območju naselja Cven. Na tem območju prevladujejo površine podeželskega naselja z vmesnimi centralnimi dejavnostmi in zelenimi površinami. Površine okoli naselja zasedajo kmetijska zemljišča. V širšem območju posega tako hrupa predstavlja predvsem kmetijska dejavnost, ki je večinoma vezana na obdelovanje njivskih površin ter v manjši meri na košenje travnikov. Viri hrupa, ki bi nastajali kot posledica prometne infrastrukture se v širšem območju posega ne pojavljajo.

Na ožjem območju trenutno vir hrupa predstavljajo obstoječe dejavnosti na farmi, tj. proizvodnja tekačev in pitancev, kar pa ne predstavlja bistvenih virov emisij hrupa. Iz okoljevarstvenega dovoljenja (št. 35407-100/2006-14) izhaja, da se upravljalcu naprave dovoli opustitev izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa za napravo iz točke 1 navedenega dovoljenja.

V neposredni bližini območja posega se nahajajo površine nadzemnega pridobivalnega prostora gramoznice Babinci. Drugih večjih virov hrupa v okolici ni.

3.3.3 Obstoječe obremenitve okolja na območju zaradi odpadkov

Občina Ljutomer ima ravnanje z odpadki opredeljeno v 20.členu veljavnega Odloka ter z *Odlokom o zbiranju komunalnih odpadkov ter prevozu komunalnih odpadkov na območju Občine Ljutomer (Uradno glasilo Občine Ljutomer, št. 4/2010)*. Za ravnanje z odpadki je v občini pristojno Komunalno-stanovanjsko podjetje Ljutomer d.o.o. Na območju občine je zagotovljeno ločeno zbiranje odpadkov. Na območju občine je urejen občinski Zbirni center Ljutomer. Odpadki se vozijo tudi v regijski center za ravnanje z odpadki Puconci.

3.4 ŠKODLJIVI VPLIVI POSEGA V PRIMERU NARAVNIH IN DRUGIH NESREČ

Objekt se v skladu z Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Uradni list RS, št. 57/15), s svojo dejavnostjo in kapaciteto živali uvršča med obrate manjšega ali večjega tveganja za okolje. Investitor ima za obratovanje naprave za intenzivno rejo prašičev pitancev (težjih od 30 kg) s proizvodno zmogljivostjo 9.500 mest – Farma Cven, pridobljeno Okoljevarstveno dovoljenje, št. 35407-100/2006-14, z dne 29.1.2009 in Odločbo o spremembi Okoljevarstvenega dovoljenja (sprememba zaradi naziva upravljalca).

Povečana nevarnost onesnaženja tal in vode se lahko pojavi v primeru neustreznih zmogljivosti skladišča za gnoj. 12. člen *Uredbe o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov* (Ur. l. RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17) predpisuje, da se morajo živinska gnojila skladiščiti v vodotesnih objektih. Vseh 6 lagun za gnojevko je armiranobetonskih, kar pomeni, da so vodotesno zgrajene. Vsaka laguna je dimenzij premera 21 m, višine 4 m ter prostornine 1.700 m³. Kapaciteta vseh 6 lagun skupaj je 10.200 m³. Ob povečanju števila živali na Farmi Cven, kjer bo po izvedbi nameravanega posega letno nastajalo 15.302 m³ gnojevke, bo potrebno vsaj 2x letno prazniti gnojne lagune. Praznjenje bo potekalo v skladu z gnojilnim načrtom investitorja, tako bo dovolj mesta za skladiščenje celotne količine gnojevke.

Premajhne zmogljivosti skladišča za gnoj lahko privedejo do prepogostega in nenačrtovanega razvoza gnojil. Nevarnost bi se pojavila ob morebitnih poškodbah zbiralnikov za gnojevko. V bližini obstoječih lagun za gnojevko se v neposredni bližini nahaja manjši vodotok Sirotko, ki se izliva v Murico, ta pa v večji vodotok Ščavnico.

Lagune med sabo niso povezane, kar bi povzročilo efekt vezne posode. Gnojevko v posamezno laguno se razporedi s črpalko, glede na stanje količine gnojevke v posamezni laguni. Tako je posamezna laguna lahko tudi vmes prazna. V tem času se lahko ugotovijo morebitne razpoke ali nepravilnosti, ki bi privedle do nekontroliranega odtekanja gnojevke v okolje oz. v bližnji vodotok. S sprotnim preverjanjem zidov se preprečijo morebitni škodljivi vplivi zaradi poškodb.

Za dejavnost prašičereje je zelo pomembno upoštevati stroge higiensko zdravstvene ukrepe, s katerimi preprečijo oz. zmanjšajo morebitna tveganja za prenos bolezni za živali. S strogimi biovarnostnimi ukrepi kmetijsko gospodarstvo zmanjša tveganje pred zunanjimi vplivi glede prenosa morebitnih bolezni na živali. Zaposleni v hlevih, se zavežejo k temu, da doma ne smejo imeti prašičereje, da se ne bi prenašale morebitne bolezni. Prav tako se morajo držati strogih pravil glede umivanja in preoblačenja preden gredo v hlev in iz hleva. Gibanje zaposlenih med različnimi starostnimi obdobji prašičev je omejeno, saj delavci, ki delajo s plemenskim materialom ne smejo priti v stik z odstavljenimi odojki, da morebitne bolezni ne bi krožile.

Vsa vozila, preden pridejo v območje farme, se zapeljejo čez fizično bariero - bazenček z razkužilom, da s kolesi ne bi v območje farme zanesli morebitne bolezni.

Znotraj območja farme bodo določene posamezne vozne poti, tudi zaradi zdravstveno higienskih ukrepov, ki zmanjšujejo tveganje za prenos bolezni. Določene so vozne poti za osebna vozila zaposlenih, vozne poti tovornih vozil za dostavo krmil, vozne poti ostalih dostavnih vozil, ki pripeljejo na farmo potrebne surovine. Posebej je označena vozna pot tovornega vozila, ki bo s farme odpeljal žive živali.

Ob objektih je nasut pas prodnikov, v širini 1 m, globine 25 cm, ki deluje kot ponikalnica za padavinske vode. Ta pas prodnikov deluje tudi kot naravna prepreka za dostop raznih glodalcev do hlevov, kar pomeni tudi pomemben higensko – zdravstveni ukrep v delovnem procesu, da ne bi prišlo do vnosa raznih bolezni.

Ob upoštevanju vseh biovarnostnih pravil in ukrepov, ki jih na farmi upoštevajo in izvajajo že sedaj, ocenjujemo, da je verjetnost škodljivih vplivov ob nastanku naravnih in drugih nesreč zelo majhna.

Kumulativni vpliv v času obratovanja bo nastal zaradi povečanega števila živali na farmi. Ob upoštevanju zgoraj navedenih ukrepov se tveganje za škodljive vplive ob morebitnem nastanku naravnih in drugih nesreč bistveno zmanjša.

4 OBMOČJE NA KATEREM POSEG POVZROČA OBREMENITVE OKOLJA, KI LAHKO VPLIVAJO NA ZDRAVJE IN PREMOŽENJE LJUDI

Podrobnejših navodil za določitev vplivnega območja ni, zato smo pri določitvi vplivnih območij upoštevali 15. člen Uredbe (Ur. l. RS, št. 36/09, 40/17), ki predpisuje določitev območja, na katerem poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi, ob upoštevanju pričakovane obremenitve okolja kot posledica vplivov posega na okolje, zlasti zaradi:

- emisije snovi v zrak, vključno z vonjavami,
- emisije snovi v vode,
- nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi,
- uporabe nevarnih snovi in z njo povezanih tveganj,
- obremenjevanja okolja s hrupom ali vibracijami.

Praviloma se območje, na katerem poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje ali premoženje ljudi (vplivno območje) določi na podlagi kriterijev stroke. Pri tem smo upoštevali dejstvo, da ob upoštevanju v poročilu predpisanih ukrepov v vseh fazah posega (v času gradnje, obratovanja ter opustitve posega) ne bo prihajalo do nedopustnega onesnaževanja okolja, saj bodo emisije pod dopustnimi mejnimi vrednostmi, z odpadki se bo ravnilo v skladu z zakonodajo.

4.1 VPLIVNA OBMOČJA ZA POSAMEZNE SESTAVINE OKOLJA

4.1.1 Emisije snovi v zrak

V fazi obratovanja bodo nastajale emisije snovi v zrak kot posledica dejavnosti prašičereje, ogrevanja objektov, prometa osebnih in tovornih vozil ter emisije vonjav. Nov poseg ne bo bistveno vplival na emisije snovi v zrak. Poseg bo vplival na emisije vonjav, emisije amonijaka in emisije skupnega prahu, vendar bodo te nebitvene z izvedbo omilitvenih ukrepov.

Vir emisij na farmi Cven je prezračevanje iz hlevov in začasno skladiščenje gnojevke v lagunah. Zaradi obratovanja hleva nastajajo emisije snovi v zrak iz vzrejnih objektov zaradi metabolizma živali in gnojevke. Na hlevu je prisilno prezračevanje vodenje avtomatsko preko računalniškega sistema.

Za dva obstoječa objekta - hleva (N3 in N4), kakor tudi za nov objekt (N1, N2), se bo za ogrevanje objektov uporabljal utekočinjeni naftni plin (UNP). Za ogrevanje obstoječih dveh hlevov se uporabljajo kurilne naprave vhodne toplotne moči po 35-48 kW. V vsakem od dveh hlevov sta po dve kurilni napravi. Za nov hlev se bo bodo uporabile kurilne naprave vhodne toplotne moči 59 kW.

Ob izpadu električne energije v javnem omrežnem sistemu, se kot rezervno električno napajanje hlevov uporablja diesel elektro agregat na dizelsko gorivo **N12** z izpustom **Z8**.

Na podlagi izvedenih meritev **Poročila o tehnoloških meritvah emisij v zrak – meritve vonjav, izvajalca IVD Maribor, št. CEVO-20387/2022-A, september 2022** in podatkov o bodočem stanju je bila izdelana tudi **Strokovna ocena o obremenitvi okolja z vonjavami za Farmo Cven na lokaciji Cven 107, 9240 Ljutomer - obstoječe stanje in predvideno stanje v času obratovanja, št. CEVO-20387/2022, IVD Maribor d.o.o., oktober 2022**, v okviru katere je bil izdelan modelni

izračun širjenja vonjav. Izračun je pokazal, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 3-5% za kumulativno novo stanje kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice 10% (15%).

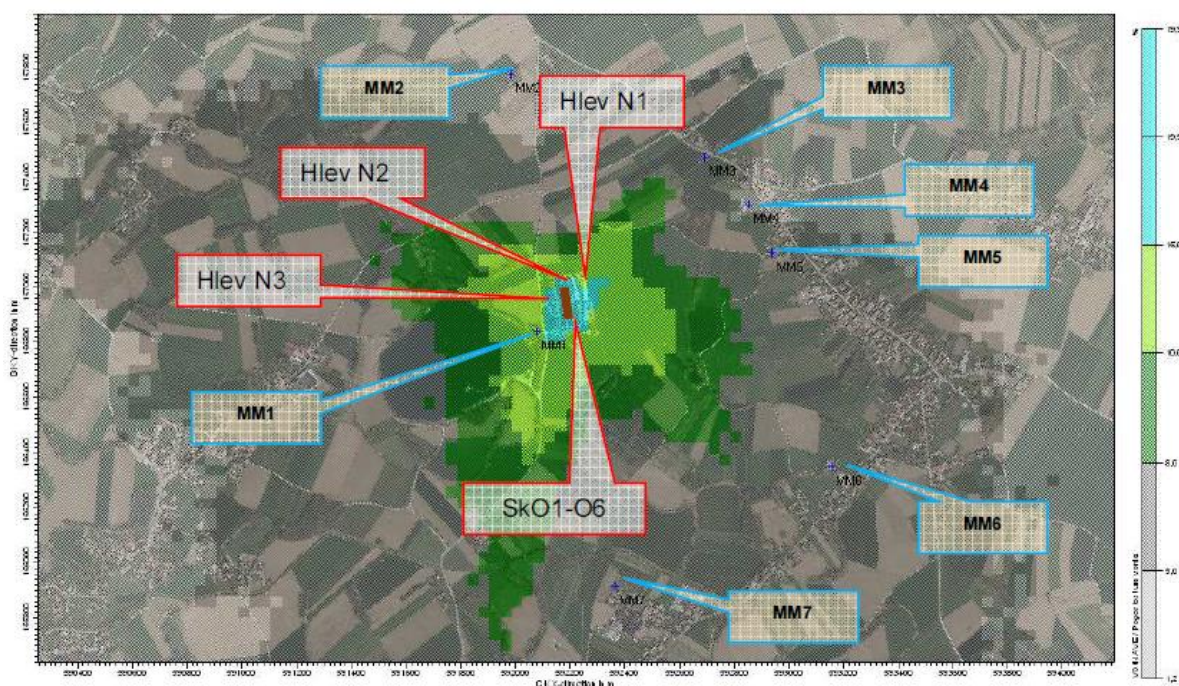
Za modelni izračun se je uporabil program Austal View s katerim se računa disperzijo onesnaževal v zraku. V programu se uporabi Lagrangeov model disperzije delcev. Program omogoča izvedbo izračuna pogostosti pojavljanja vonjav v okolju.

Uporabljeni so bili meteorološki podatki najbližje državne meteorološke postaje v Murski Soboti z večletnimi podatki.

Območje vrednotenja je bilo usklajeno z zahtevami iz 14.člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, ki pri višini odvodnika odpadnih plinov, manjših od 20 m, zahteva območje vrednotenja površino kroga z radijem vsaj 1000 m.

Izračuni so bili narejeni za najbližje občutljive sprejemnike v okolici farme (kmetijski in stanovanjski objekti).

Okoli farme so večinoma kmetijske in travnate površine in nekaj gozdnih površin. Najbližje naselje je V in SV od farme in je na oddaljenosti več kot 700 m in sicer naselje Cven. Z od farme ob lokalni cesti je objekt Babinci 51, ki je kmetijski objekt (namenska raba območja je IK – površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo) in je možen za bivanje, a je trenutno nenaseljen oz. brez prijavljenih stalnih prebivalcev.

Slika 16: Prikaz širjenja emisij vonjav in sicer pogostost ure vonja na območju vrednotenja za Farmo Cven, kumulativno za obstoječe in nove vire vonjav (s prikazom lokacij najbližjih občutljivih sprejemnikov v vse smeri)

Rezultati so pokazali, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližja strnjena naselja ne bo večja od 8% za kumulativno novo stanje (upoštevajoč maksimalno obratovanje obstoječih in novega hleva), kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice 10 %. Pri najbližjem kmetijskem objektu, ki je tudi namenjeno bivanju in je trenutno neposeljen objekt, je pogostost

pojavljanja vonjav 15%, kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice za kmetijsko in mešano okolje 15%.

Kljub emisijam snovi v zrak iz hlevov se ocenjuje, da se emisije vonjav dovolj razredčijo in da za okoliške prebivalce niso moteče, z upoštevanjem novih hlevov in obstoječega stanja in širše okolice, ki so kmetijska zemljišča in druge kmetije v širši okolici.

Ocenjujemo, da je vpliv posega na kakovost zraka z emisijami vonjav na ožjem območju obravnavane lokacije v času obratovanja kumulativno za celotno farmo Ljutomerčan, ob upoštevanju predvidenih načrtovanih ukrepov za zmanjševanje in preprečevanje vplivov, v skladu z BAT, sprejemljiv.

Ocena vplivov na obremenjevanje okolja z emisijo vonja je pokazala, da je vpliv pod mejno vrednostjo, zato upravljalcu ni potrebno izvajati monitoring iz BAT 26. Vplivno območje emisij v zrak, je tako omejeno na območje naprave IED.

4.1.1.1 Vplivno območje – emisije snovi v zrak

Izhodiščno stanje je takšno, da na območju že poteka dejavnost vzreje prašičev pitancev. Pri obravnavi vplivov nismo ugotovili čezmernih obremenitev. Glede na ugotovljene vplive in ovrednotene pričakovane obremenitve, smo privzeli območje posega kot območje vpliva (območje znotraj katerega se izvaja dejavnost farme Cven).

Na podlagi navedenega lahko vplivno območje v času obratovanja omejimo na območje posega.

4.1.2 Emisije snovi v vode in tla

Poseg lahko v času gradnje prispeva k emisijam snovi v vode, vendar bo zaradi predpisnih omilitvenih ukrepov, ta vpliv zmanjšan na najnižjo možno raven. Skupna obremenitev okolja bo vezana na območje posega, znotraj predvidenih gradbenih parcel.

V času obratovanja bodo nastajale odpadne padavinske vode s strešin vseh objektov, ki se ponikajo direktno ob objektih (hlevih). Z manipulativnih utrjenih površin se vode preko peskolov in dveh ponikovalnih polj vodijo v ponikanje.

V zelo majhni količini bodo nastajale odpadne komunalne vode. Odpadne komunalne vode se zbirajo v dveh nepropustnih greznicah, ki se ju prazni in odvaža vsebino na ČN Ljutomer. Na območju je postavljena tudi nova mala čistilna naprava, za komunalne vode iz upravnega objekta, s katero se prav tako ravna v skladu s pogoji komunalnega podjetja.

Vpliv na površinske vode bi potencialno lahko predstavljalo gnojenje z gnojem nastalim pri reji živali. Investitor razpolaga z zadostnimi površinami za raztros nastalega gnoja. Skupna obremenitev kmetijskih zemljišč na kmetijskem gospodarstvu, pri gnojenju z živinskimi gnojili, katera ostanejo na kmetijskem gospodarstvu znaša 83,6 kg N/ha letnega vnosa živinskega N.

Investitor sam razpolaga s 488 ha površinami za raztros gnoja. Za obdelovalne površine ima izdelane gnojilne načrte, v skladu z lastnostmi kmetijskih površin in posevki, ki bodo na določeni površini. Iz preračuna izhaja, da bi farma potrebovala v skladu z zakonodajo, prostor za ca. 3.806 m³ gnojevke za polletno obdobje. Glede na to, da farma deluje v zelo zmanjšani obliki glede na prvotno število živali

na tej farmi (in izdan OVD za to farmo, kjer je delovalo 9 hlevov) in prvotno potrebo po skladiščenju gnojevke, so tako potrebe za skladiščenje več kot dovolj. Kapaciteta vseh lagun je namreč 10.200 m³. Lagune (**SkRO1 – RezO1-RezO6**) so grajene iz armiranega betona in so grajene nepropustno. Stabilnost in odpornost lagun, se redno pregleduje takrat, ko je posamezna laguna prazna. Lagune se pregledujejo vsak dan vizualno, glede na to ali bi bili vidni znaki razpok ali puščanja. Lagune med sabo niso povezane na način vezne posode, temveč se gnojevka v njih razporedi s pomočjo črpalke. Med obratovanjem bi potencialen vpliv na podzemne vode lahko predstavljale tudi **pralne odpadne vode** (odpadek s številko odpadka 02 01 06 Živalski iztrebki, urin in gnoj in ločeno zbrane odpadne vode, obdelane zunaj kraja nastanka), ki nastajajo pri vsakem čiščenju hlevov. Ocenjena skupna letna količina te odpadne vode je ca. 3.000 m³. Pranje hlevov se opravlja z visokotlačnimi črpalkami, zato je tudi poraba vode zmanjšana. Voda od čiščenja prostorov v hlevih se prav tako steka v bazene pod hlevi in od tu preko kanalizacije v betonske lagune.

Industrijska odpadna voda, ki nastaja v napravi, je v bistvu pralna voda, ki nastane po čiščenju hlevov. Letno pri tem nastane ca. 3.000 m³ odpadne pralne vode. Se jo pa tretira kot gnojilo, ki se ga odpelje na kmetijske površine.

Nepredviden dogodek bi lahko povzročil nesrečo pri kateri bi prišlo do poškodbe betonskih lagun in morebitno iztekanje gnojevke iz polne lagune. Glede na to, da nobena od lagun ni nikoli polna, ampak se jo polni le do dveh tretjin je že s tem zmanjšan morebitni vpliv. Podjetje ima sprejet načrt za ravnanje ob nepredvidenih dogodkih, kjer je zapisano, da se ob morebitnem pojavu razpok ali podobnih poškodb betonske lagune, nemudoma začne s prečrpavanjem tekočin v drugo laguno. Lagune se glede tesnosti preverjajo vsakodnevno, temeljito pa tudi takrat, ko so prazne.

4.1.2.1 Vplivno območje – emisije snovi v vode in tla

Vplivno območje ni določeno za emisije v vode in tla. Emisije v vode in tla, ki bi lahko nastale zaradi nameravanega posega, so vezane zgolj na raztros gnojevke, ki bo nastajala v procesu reje prašičev.

Investitor ima zagotovljenih dovolj kmetijskih zemljišč za raztros gnoja, da bo zadostil zahtevam Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur. l. RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17), kjer je v 5. členu določeno, da na območju celotne Slovenije, ki je opredeljena kot ranljivo območje, letni vnos dušika iz živalskih gnojil ne sme presegati 170 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi na ravni kmetijskega gospodarstva. Investitor ima na voljo 488 ha kmetijskih zemljišč za raztros, kar zadostuje, da z izračunanim vnosom gnojil 83,6 kg N/ha obdelovalnih kmetijskih površin ostaja, pod zakonsko predpisano zgornjo mejo 170 kg N/ha, določeno z Uredbo o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati in kmetijskih virov (Ur. l. RS št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17).

Vplivno območje ne presega meje območja IED naprave, ob upoštevanju delovanja naprave skladno z BAT določili.

4.1.3 Obremenjevanje okolja s hrupom

Za poseg gradnje in rušenja je bil izveden predhodni postopek, kjer se je ugotovilo, da poseg ne bo povzročil prekomernega hrupa v okolju. Sedaj nov objekt hleva PL 1 že stoji.

V času obratovanja posega, ob upoštevanju sedanjega stanja obremenitev s hrupom, ne pričakujemo bistvenega povečanja obremenjenosti okolja s hrupom.

Lokacija nameravanega posega se glede na veljavno namensko rabo prostora občine Ljutomer (Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Ljutomer (Uradno glasilo Občine Ljutomer, št. 2/15 – UPB1), nahaja na IV. območju varstva pred hrupom. Tudi vse sosednje parcele (namenska raba sosednjih parcel je IK, K1, PC) se uvrščajo v to območje.

Izjema je območje, v neposredni bližini (ca. 70 m Z od posega) nameravanega posega, kjer se nahaja območje po veljavni namenski rabi IK, vendar je na tem območju postavljen stanovanjski objekt. V skladu z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18) velja zato na tem območju III. stopnja varstva pred hrupom.

Za potrebe predhodnega postopka v letu 2020 je bila izdelana **Strokovna ocena hrupa v okolju - ovrednotenje imisij hrupa v predhodnem postopku, št. SO 12/20-21NL, Komplast VDPV d.o.o., april 2020**. V strokovni oceni se je izdelal modelni izračun za obremenitev s hrupom v času obratovanja. Določena so bila tri merilna mesta, ki predstavljajo najbližje stanovanjske objekte. V spodnji tabeli so ocenjeni viri hrupa v času obratovanja Farme Cven, pri najbližjih varovanih objektih.

4.1.3.1 Vplivno območje – emisije hrupa

Iz obstoječega veljavnega okoljevarstvenega dovoljenja izhaja, (št. OVD 35407-100/2006-14) izhaja, da se upravljalcu naprave (Ljutomerčan d.o.o.) dovoli opustitev izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa za napravo iz točke 1 navedenega dovoljenja. Dovoljenje je izdano za 9.500 mest prašičev pitancev in 9 hlevov (v letu 2021 je bilo porušenih 7 hlevov). Zaradi tega se trenutno meritve hrupa na območju ne izvajajo.

Kot je razvidno iz rezultatov modelnega izračuna v času obratovanja na ocenjevalnih mestih, ne bo prišlo do preseganja mejne vrednosti za kazalec hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} .

Rezultati ocenjevanja hrupa v okolju, ki je posledica obratovanja virov hrupa, so pokazali, da izmerjene vrednosti kazalcev hrupa, ustrezajo zahtevam Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18 in 59/19).

Na podlagi navedenega lahko vplivno območje v času obratovanja omejimo na območje posega.

4.2 SKUPNO VPLIVNO OBMOČJE

Območje na katerem poseg povzroča obremenjevanje okolje zaradi:

- emisije snovi v zrak, vključno z vonjavami,
- obremenjevanjem s hrupom.

Parcele, ki predstavljajo območje vpliva na zdravje in premoženje ljudi v času obratovanja, so:

1. območje obratovanja kmetijskega gospodarstva:
  - k.o. 241 Cven: 192, 239, 200 in 5/1 na k.o. 259 Ljutomer.

5 VIRI PODATKOV

Tla

- Drago Perko, Milan Orožen Adamič (glavna urednika) (1998). Slovenija - pokrajine in ljudje. Zveza geografskih društev Slovenije. Narodna in univerzitetna knjižnica. Ljubljana.
- Mihelič R. Čop J., Jakše M., Štampar F., Majer D., Tojnko S., Vrščič S. (2010). Smernice za strokovno utemeljeno gnojenje. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ljubljana
- Prus Tomaž, Kralj Tomaž, Vrščaj Borut, Zupan Marko, Grčman Helena (2015). Slovenska klasifikacija tal. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Jamnikarjeva 101, Ljubljana in Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova 2, Ljubljana; Ljubljana 2015, 1. izdaja, 50 str., priloga

Površinske vode

- ARSO, Ocena stanja vodotokov v letu 2017 - kemijski parametri; Ljubljana, 2018
- ARSO, Rezultati monitoringa ekološkega stanja vodotokov v letu 2016, Ljubljana, 2018.
- Okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-100/2006-14, Ljutomerčan d.o.o., z dne 29.1.2009, ARSO
- Vodno dovoljenje za črpanje tehnološke vode (št. 35536-52/2011, z dne 6.9.2011, datum veljavnosti 30.4.2038).

Podzemne vode

- ARSO, Količinsko stanje podzemnih voda v Sloveniji, Poročilo o monitoringu v letu 2016, Ljubljana, 2018
- ARSO, Ocena kemijskega stanja podzemne vode v Sloveniji v letu 2015, Ljubljana, november 2016
- Odlok o določitvi varstvenih pasov in ukrepov za zavarovanje zajetja pitne vode na Moti (Uradne objave občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 30/83)
- Vodno dovoljenje za črpanje tehnološke vode (št. 35536-52/2011, z dne 6.9.2011, datum veljavnosti 30.4.2038).

Zrak

- ARSO, Kazalci Okolja, Podnebne spremembe, Izpusti toplogrednih plinov <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/izpusti-toplogrednih-plinov-8> (datum dostopa: julij 2019)
- Promet 2015, DRSI 2016
- Promet 2016, DRSI 2017
- Promet 2017, DRSI 2018
- Nemške smernice za imisijo vonja GIRL (»Geruchsimmissionsrichtlinie (GIRL) vom 29. Februar 2008 und Ergänzungen vom 10. September 2008 geregelt«)
- Ocena o letnih emisijah snovi v zrak za leto 2018, Ljutomerčan d.o.o., Farma Cven
- Projektna dokumentacija DGD, avgust 2019
- Okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-100/2006-14, Ljutomerčan d.o.o., z dne 29.1.2009, ARSO

Hrup

- Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Ljutomer (Uradno glasilo Občine Ljutomer, št. 2/15 – UPB1) (v nadaljevanju Odlok)
- Projektna dokumentacija DGD, avgust 2019
- Okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-100/2006-14, Ljutomerčan d.o.o., z dne 29.1.2009, ARSO

Ostali viri podatkov

- Atlas okolja, ARSO, 2023
- Atlas voda, ARSO, 2023
- KGZS, Strokovna gradiva <https://www.kgzs.si/zivinoreja/strokovna-gradiva> (datum dostopa: julij 2019)
- GISiObčina.si. Občina Ljutomer, 2023
- Kovač M., Malovrh Š. 2014. Oskrba tekačev in pitancev. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko. Domžale
- Kovač M., Malovrh Š. 2014. Oskrba plemenskih svinj. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko. Domžale

5.1 GRAFIČNI PRIKAZI

Grafični prikazi, kot jih v sklepnem delu poročila določa 19. člen Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Ur. l. RS, št. 36/09), so že vključeni v poročilo in sicer:

- grafični prikaz **obstoječega stanja okolja na ožjem območju** posega in prostorskih značilnostih posega: v poglavjih poročila, ki obravnavajo lokacijo, velikost in zmogljivost posega (2.1.,2.2.,2.3.), **obstoječe stanje okolja (poglavja 4.1-4.5) in grafične priloge: R.1 in R.2;**
- **grafični prikaz območja, na katerem poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi: grafična priloga G.7.**